

MAGYAR
HELSINKI
BIZOTTSÁG

FALFIRKA KISOKOS

2024

Mi a falfirka?

Falfirka = valaminek a felületén bármilyen eszközzel változást hozol létre. Ez a valami nem csak épület vagy járda lehet, hanem akár egy szobor, egy pad, egy busz, egy plakát, egy füzet, egy póló is. Az eszköz is bármi lehet: festék, kréta, ceruza, stb.

A saját laptopomra azért ragaszhatok matricát, a barátom pólóján beszélhetek egy politikusnak?

A saját tulajdonoddal azt csinálsz, amit akarsz.
Más dolgaira csak a tulajdonos előzetes hozzájárulásával írhat, rajzolhat.

Megbüntethetnek, ha lemosható krétával felírok valamit a járdára?

Igen. Bármilyen eszközzel írsz a járdára, az falfirkával elkövetett rongálásnak számít. A gyakorlat azonban azt mutatja, hogy főleg akkor indul eljárás, ha politikailag kényes témákban írsz.

Mikor nagyobb az esélye annak, hogy eljárás indul ellenem?

Ha fotót, videót készítesz az akcióról, és feltöltöd valamilyen közösségi média-felületre, vagy ha fontos középület előtt, látványos helyen krétázol, nagyobb esélye van annak, hogy indul ellened eljárás. Már csak azért is, mert ilyenkor te szolgáltatasz bizonyítékot a hatóságoknak.

De hol itt a rongálás és a kár? A kréta lekopik a járdáról, plakátból meg nyomtattak eleget.

Az a kár, hogy más takarítja le helyetted a járdát vagy pedig ki kell cserélni a plakátot.

A rongálást eddig is büntették. Mit számít, hogy most falfirka a krétázás?

Ha a rongálással 50 ezer forint alatti kárt okoztál, korábban csak szabálysértést követtél el. Most a kár összegétől függetlenül büntetőeljárás indul ellened, ami például magasabb összegű pénzbüntetéssel járhat, és bekerülsz a bünyügyi nyilvántartásba is. Összefirkálni vagy leragasztani egy plakátot akkor is bűncselekmény, ha csak minimális kárt okozol vele.

Akkor mindegy, hogy diszperzites festékkel öntök le egy szobrot vagy csak krétával írok a járdára?

Nem. Bár mindkettő bűncselekmény, az okozott kár mértéke számít a büntetés kiszabásánál. Ha műemléket, műalkotást rongálsz, azt még szigorúbban büntetik.

Mit csináljak, ha elkapnak a rendőrök?

Működj együtt velük. Ha kérik, add át az irataidat. Ha be is visznek, akkor kérd meg, hogy értesítsék a szüleidet vagy a párodát. Ha nem értesz egyet az intézkedéssel, később tehetsz panaszt.

Mit ne csináljak, ha elkapnak a rendőrök?

Ne próbáld meg elszökni, és ne állj ellen az intézkedésnek.

Vallomást ne tegyél ügyvéd nélkül. Sokszor a vallomáson múlik az egész eljárás kimenetele, ezért kár elkapkodni.

A cselekmény elkövetését később is be tudod ismerni.

Mindegy, hogy mit írok/rajzolok egy plakátra vagy a járdára?

Egy demokráciában a politikai vélemény sokkal nagyobb védelmet élvez, mint egy smiley vagy egy aláírás. A gyakorlatban viszont éppen a politikailag kényes megnyilvánulásokat büntetik leginkább. Nem hallottunk még olyanról, hogy egy „mézédes dinnye” vagy egy krétával felrajzolt ugróiskola miatt eljárást indítottak volna bárki ellen. Az is igaz, hogy valóban graffitiző fiatalokat már sokszor elítéltek.

Akkor hiába hivatkoznék szólásszabadságra?

Mindenképp hivatkozz rá! Valószínűleg ennek ellenére megbüntetnek, de akkor van csak esélyed a strasbourgi bíróságon megnyerni az ügyedet, ha korábban hivatkoztál arra, hogy a véleményedet nyilvánítottad így ki, nem pusztán rongáltál.

Mit tegyek, ha megbüntettek?

Ha a bíróság megbüntetett, a döntéstől számított 60 napon belül fordulhatsz az Alkotmánybírósághoz. Ehhez mintát [itt](#) találsz.

Ha az Alkotmánybíróság döntött, és az ügyedet tovább szeretnéd a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságához vinni, jogi tanácsért fordulj a Magyar Helsinki Bizottsághoz.

Milyen büntetésre számítsak?

Ha még sosem követtél el korábban bűncselekményt és lemosható krétafestéket használtál, akkor a legrosszabb, ami történhet nagy valószínűséggel az, hogy pénzbüntetést szabnak ki. Ennek összege nagyban függ az anyagi helyzetedtől. A minimum jelenleg 39 000 forint, de elvileg ennek sokszorososa is lehet.

Nem akarok rendőrségre járkalni, de szeretném elmondani a véleményemet. Mit csináljak?

Légy kreatív, és ha tüntetsz, például készülj transzparencssal vagy vetíts az épületre, járdára! A vetítéssel rajzolás álláspontunk szerint nem képez változást a felületen, így az szerintünk nem valósít meg rongálást.

Itt tudsz utánanézni mindennek:

- 4/2022 jogegységi határozat
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 371.§ (1)
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 18.§, 19.§, 29.§, 92.§
- a Büntetőeljárásról szóló XXXIV. törvény 7.§ (3)

...ÉS HA TÜNTETÉST SZERVEZEK?

Szervező vagyok egyáltalán?

Akkor vagy szervező, ha te hirdeted, szervezted meg és vezeted a tüntetést. Ha például te döntöttél a napirendi pontokról, a felszólalókról, a tüntetés útvonaláról. Egy gyűlésnek lehet több szervezője is, de vezetője csak egy. Megosztani a FB faladon egy eseményt vagy továbbítani egy meghívót *nem* szervezés.

Felelős vagyok szervezőként azért, amit a tüntetők csinálnak?

Büntetőeljárás vagy szabálysértési eljárás a tüntetők törvénytörő magatartása miatt nem indulhat ellened. Kártérítési felelősséged szervezőként *elvileg* a károkozó tüntetővel együttesen lehet, HA nem úgy jártál el, ahogy az elvárható lenne az adott helyzetben.

Mi az, hogy „adott helyzetben elvárható”?

Ha például szervezőként azt látod, hogy valaki festékszóróval akar lefújni egy szobrot, szólj rá, hogy ne tegyen ilyet.

Mi van, ha valaki kezelhetetlen?

Ha valaki súlyosan zavarja a tüntetést, a tüntetés vezetőjének joga van elküldeni a tüntetésről. Ha nem hajlandó elmenni, rendőri segítséget is kérhetsz.

Akkor mégis mire buzdítsam a résztvevőket?

Legyenek kreatívak, készítsenek transzparenszeket vagy vetítsenek az épületre, járdára! A vetítés például álláspontunk szerint nem képez változást a felületen, így az nem valósít meg rongálást.

Hova fordulhatok, ha a rendőrségen, a munkahelyemen vagy az egyetemen elővesznek mint szervezőt?

Keressd a Magyar Helsinki Bizottságot!

Itt tudsz utánanézni mindennek:

- a gyülekezési jogról szóló [2018. évi LV. törvény 3-6.§, 20-21.§](#)